EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 5.6.2013
COM(2013) 345 final

2013/0190 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o přijetí eura Lotyšskem ke dni 1. ledna 2014

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

Dne 3. května 1998 se Rada usnesla, že Belgie, Německo, Španělsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko a Finsko splnily podmínky nezbytné pro přijetí eura ke dni 1. ledna 1999. Dánsko a Spojené království využily svých tzv. neúčastnických doložek, a Rada je proto neposuzovala. Řecko a Švédsko Rada posuzovala jako členské státy, na které se vztahuje výjimka. Dne 19. června 2000 se Rada usnesla, že Řecko splnilo podmínky nezbytné pro přijetí eura ke dni 1. ledna 2001. Země, které přistoupily k Evropské unii dne 1. května 2004 (Česká republika, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovinsko a Slovensko), se staly členskými státy, na které se vztahuje výjimka, v souladu s článkem 4 příslušného aktu o přistoupení. Dne 11. července 2006 se Rada usnesla, že Slovinsko splnilo podmínky nezbytné pro přijetí eura ke dni 1. ledna 2007. Bulharsko a Rumunsko, které přistoupily k Evropské unii dne 1. ledna 2007, se staly členskými státy, na které se vztahuje výjimka v souladu s článkem 5 příslušného aktu o přistoupení. Dne 10. července 2007 Rada rozhodla, že Kypr a Malta splnily podmínky nezbytné pro přijetí eura ke dni 1. ledna 2008. Dne 8. července 2008 se Rada usnesla, že Slovensko splnilo podmínky nezbytné pro přijetí eura ke dni 1. ledna 2009. Dne 13. července 2010 se Rada usnesla, že Estonsko splnilo podmínky nezbytné pro přijetí eura ke dni 1. ledna 2011. Chorvatsko přistoupí k Evropské unii ke dni 1. července 2013 a stane se členským státem, na který se vztahuje výjimka, v souladu s článkem 5 aktu o přistoupení.

Ustanovení čl. 140 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva“) stanoví, že alespoň jednou za dva roky, nebo na žádost členského státu, na který se vztahuje výjimka, Komise a Evropská centrální banka podávají Radě zprávy o pokroku dosaženém členskými státy, na které se vztahuje výjimka, při plnění jejich závazků týkajících se uskutečňování hospodářské a měnové unie. Komise může na základě své vlastní zprávy a zprávy ECB předložit Radě návrh na rozhodnutí Rady, v souladu s postupem stanoveným v čl. 140 odst. 2 Smlouvy, o zrušení výjimky těch členských států, jež splňují nezbytné podmínky.

Předchozí pravidelné konvergenční zprávy Komise a ECB byly přijaty v květnu 2012. Dne 5. března 2013 podalo Lotyšsko žádost o nové posouzení konvergence s cílem zavést euro ke dni 1. ledna 2014 v případě, že by se výjimka měla zrušit. Komise a ECB v reakci na tuto žádost připravily konvergenční zprávy pro Lotyšsko.

Kolegium schválilo konvergenční zprávu Komise o Lotyšsku z roku 2013 dne 5. června 2013. ECB přijala svou zprávu 3. června. Zprávy zahrnují zkoumání slučitelnosti vnitrostátních právních předpisů Lotyšska, včetně statutu jeho národní centrální banky, s články 130 a 131 Smlouvy a statuty ESCB a ECB. Zprávy rovněž posuzují dosažení vysokého stupně udržitelné konvergence, a to na základě splnění konvergenčních kritérií, a zohledňují několik dalších faktorů požadovaných v čl. 140 odst. 1 posledním pododstavci Smlouvy.

Komise ve své konvergenční zprávě dochází k závěru, že Lotyšsko splňuje podmínky k přijetí eura.

Komise na základě své zprávy a zprávy ECB přijala připojený návrh na rozhodnutí Rady o zrušení výjimky Lotyšska s účinkem ode dne 1. ledna 2014.

2. VÝSLEDKY KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

Diskuse s členskými státy o výzvách hospodářské politiky v členských státech se v rámci různých okruhů pravidelně odehrávají v Hospodářském a finančním výboru a v rámci

ECOFIN/Euroskupiny. Jsou zde zahrnuty také neformální diskuse o tématech, která se obzvláště týkají přípravy na možný vstup do eurozóny (včetně kurzových politik). V rámci konferencí/seminářů a na setkáních *ad hoc* se odehrává dialog s akademickými pracovníky a dalšími zainteresovanými skupinami.

Hospodářský vývoj v eurozóně a v členských státech se hodnotí v rámci různých postupů koordinace hospodářských politik a dohledu nad nimi (zejména podle článku 121 Smlouvy), jakož i v kontextu pravidelného dohledu a analýz, které Komise provádí v souvislosti s vývojem v jednotlivých zemích i v oblasti eurozóny (včetně prognóz, pravidelných publikačních řad a podávání informací Hospodářskému a finančními výboru a ECOFIN/Euroskupině). V souladu se zásadou proporcionality a na základě předchozí zkušenosti Komise navrhuje, aby formální posouzení dopadů nebylo provedeno.

3. PRÁVNÍ STRÁNKA NÁVRHU

3.1. Právní základ

Právním základem pro předkládaný návrh je čl. 140 odst. 2 Smlouvy, který stanoví postup pro rozhodnutí Rady o přijetí eura a pro zrušení výjimky v dotyčných členských státech.

Rada jedná na základě návrhu Komise, po konzultaci s Evropským parlamentem, po jednání na úrovni Evropské rady a po přijetí doporučení kvalifikovanou většinou svých členů, kteří zastupují členské státy eurozóny.

3.2. Subsidiarita a proporcionalita

Návrh spadá do výlučné pravomoci Unie. Zásada subsidiarity se proto neuplatní.

Tato iniciativa nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení jejího cíle, a je tedy v souladu se zásadou proporcionality.

3.3. Volba právního nástroje

Rozhodnutí je podle čl. 140 odst. 2 Smlouvy jediným vhodným právním nástrojem.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Návrh nemá žádné důsledky pro rozpočet Unie.

2013/0190 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o přijetí eura Lotyšskem ke dni 1. ledna 2014

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 140 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

s ohledem na zprávu Evropské komise[1],

s ohledem na zprávu Evropské centrální banky[2],

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu,

s ohledem na jednání Evropské rady,

s ohledem na doporučení členů Rady zastupujících členské státy, jejichž měnou je euro,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 1. ledna 1999 byla zahájena třetí etapa hospodářské a měnové unie (HMU). Rada na svém zasedání na úrovni hlav států nebo předsedů vlád konaném v Bruselu dne 3. května 1998 rozhodla, že Belgie, Německo, Španělsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Rakousko, Portugalsko a Finsko splnily podmínky nezbytné pro přijetí eura ke dni 1. ledna 1999[3].

(2) Rozhodnutím 2000/427/ES[4] Rada rozhodla, že Řecko splnilo podmínky nezbytné pro přijetí eura ke dni 1. ledna 2001. Rozhodnutím 2006/495/ES[5] Rada rozhodla, že Slovinsko splnilo podmínky nezbytné pro přijetí eura ke dni 1. ledna 2007. Rozhodnutími 2007/503/ES[6] a 2007/504/ES[7] Rada rozhodla, že Kypr a Malta splnily podmínky nezbytné pro přijetí eura ke dni 1. ledna 2008. Rozhodnutím 2008/608/ES[8] Rada rozhodla, že Slovensko splnilo podmínky nezbytné pro přijetí eura. Rozhodnutím 2010/416/EU[9] Rada rozhodla, že Estonsko splnilo podmínky nezbytné pro přijetí eura.

(3) Spojené království v souladu s odstavcem 1 Protokolu o některých ustanoveních týkajících se Spojeného království Velké Británie a Severního Irska připojeného ke Smlouvě o založení Evropského společenství (dále jen „Smlouva o ES“) oznámilo Radě, že dne 1. ledna 1999 nemá v úmyslu vstoupit do třetí etapy HMU. Toto oznámení se nezměnilo. V souladu s odstavcem 1 Protokolu o některých ustanoveních

---

1
2
3 Rozhodnutí 1998/317/ES (Úř. věst. L 139, 11.5.1998, s. 30).
4 Úř. věst. L 167, 7.7.2000, s. 19.
5 Úř. věst. L 195, 15.7.2006, s. 25.
6 Úř. věst. L 186, 18.7.2007, s. 29.
7 Úř. věst. L 186, 18.7.2007, s. 32.
8 Úř. věst. L 195, 24.7.2008, s. 24.
9 Úř. věst. L 196, 28.7.2010, s. 24.

týkajících se Dánska připojeného ke Smlouvě o ES a v souladu s rozhodnutím, jež přijaly hlavy států nebo předsedové vlád v Edinburghu v prosinci 1992, oznámilo Dánsko Radě, že se nezúčastní třetí etapy HMU. Dánsko nepožádalo o zahájení postupu podle čl. 140 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva“).

(4) Na Švédsko se na základě rozhodnutí 98/317/ES vztahuje výjimka ve smyslu čl. 139 odst. 1 Smlouvy. V souladu s článkem 4 aktu o přistoupení z roku 2003[10] se na Českou republiku, Lotyšsko, Litvu, Maďarsko a Polsko vztahuje výjimka ve smyslu čl. 139 odst. 1 Smlouvy. V souladu s článkem 5 aktu o přistoupení z roku 2005[11] se na Bulharsko a Rumunsko vztahuje výjimka ve smyslu čl. 139 odst. 1 Smlouvy. V souladu s článkem 5 aktu o přistoupení[12] se na Chorvatsko vztahuje výjimka ve smyslu čl. 139 odst. 1 Smlouvy.

(5) Evropská centrální banka (ECB) byla založena dne 1. července 1998. Evropský měnový systém byl nahrazen mechanismem směnných kurzů, jehož vytvoření bylo dohodnuto usnesením Evropské rady ze dne 16. června 1997 o zřízení mechanismu směnných kurzů ve třetí etapě hospodářské a měnové unie[13]. Postupy používané v rámci mechanismu směnných kurzů ve třetí etapě hospodářské a měnové unie (ERM II) byly upraveny v Dohodě ze dne 16. března 2006 mezi Evropskou centrální bankou a národními centrálními bankami členských států mimo eurozónu o provozních postupech mechanismu směnných kurzů ve třetí etapě hospodářské a měnové unie[14].

(6) V čl. 140 odst. 2 Smlouvy je stanoven postup pro zrušení výjimky dotyčných členských států. Alespoň jednou za dva roky, nebo na žádost členského státu, na který se vztahuje výjimka, Komise a ECB podávají Radě zprávu postupem podle čl. 140 odst. 1 Smlouvy. Lotyšsko dne 5. března 2013 předložilo oficiální žádost o posouzení konvergence.

(7) Vnitrostátní právní předpisy členských států, včetně statutů jejich národních centrálních bank, se podle potřeby upraví, aby byla zajištěna jejich slučitelnost s články 130 a 131 Smlouvy a se statutem Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky (dále jen „statut ESCB a ECB“). Zprávy Komise a ECB poskytují podrobné posouzení slučitelnosti právních předpisů Lotyšska s články 130 a 131 Smlouvy a se statutem ESCB a ECB.

(8) Podle článku 1 protokolu č. 13 o kritériích konvergence uvedených v článku 140 Smlouvy se kritériem cenové stability, jak je uvedeno v čl. 140 odst. 1 první odrážce této smlouvy, rozumí, že členský stát vykazuje dlouhodobě udržitelnou cenovou stabilitu a průměrnou míru inflace měřenou v průběhu jednoho roku před šetřením, která nepřekračuje o více než 1,5 procentního bodu míru inflace nejvýše tří členských států, které v oblasti cenové stability dosáhly nejlepších výsledků. Pro účely kritéria cenové stability se inflace měří pomocí harmonizovaných indexů spotřebitelských cen (HISC), definovaných nařízením Rady (ES) č. 2494/95 ze dne 23. října 1995 o

[10] Úř. věst. L 236, 23.9.2003, s. 33.
[11] Úř. věst. L 157, 21.6.2005, s. 203.
[12] Úř. věst. L 112, 24.4.2012, s. 21.
[13] Úř. věst. C 236, 2.8.1997, s. 5.
[14] Úř. věst. C 73, 25.3.2006, s. 21. Dohoda ve znění dohody ze dne 14. prosince 2007 (Úř. věst. C 319, 29.12.2007, s. 7).

harmonizovaných indexech spotřebitelských cen[15]. K posouzení kritéria cenové stability byla inflace členského státu změřena pomocí procentuální změny aritmetického průměru dvanácti měsíčních indexů ve srovnání s předchozím průměrem za dvanáct měsíců. Ve zprávách Komise a ECB se hodnotila referenční hodnota vypočítaná jako jednoduchý aritmetický průměr míry inflace třech členských států, které dosáhly nejlepších výsledků v oblasti cenové stability, plus 1,5 procentního bodu. V jednoletém období, které skončilo v dubnu 2013, byla vypočítaná referenční hodnota 2,7 procenta a jako tři členské státy, které dosáhly nejlepších výsledků v oblasti cenové stability, byly použity Švédsko s mírou inflace 0,8, Lotyšsko s mírou inflace 1,3 a Irsko s mírou inflace 1,6 procenta. Je oprávněné vyloučit ze skupiny států, které dosáhly nejlepších výsledků, ty země, jejichž míru inflace nelze považovat za relevantní referenční hodnotu pro ostatní členské státy. Země takto vzdálené od průměru byly identifikovány v minulých konvergenčních zprávách z let 2004 a 2010. V současné situaci je oprávněné vyloučit ze skupiny států, které dosáhly nejlepších výsledků, Řecko, jelikož se jeho míra inflace a profil výrazně odchylují od průměru eurozóny, což odráží zejména potřebu velmi značné korekce a mimořádnou situaci řecké ekonomiky, a jeho zahrnutí by nepřiměřeně ovlivnilo referenční hodnotu, a tím spravedlnost kritéria[16].

(9) Podle článku 2 protokolu č. 13 se kritériem stavu veřejného rozpočtu, jak je uvedeno v čl. 140 odst. 1 druhé odrážce Smlouvy, rozumí, že v době šetření se na členský stát nevztahuje rozhodnutí Rady podle čl. 126 odst. 6 Smlouvy o existenci nadměrného schodku.

(10) Podle článku 3 protokolu č. 13 se kritériem účasti v mechanismu směnných kurzů Evropského měnového systému, jak je uvedeno v čl. 140 odst. 1 třetí odrážce Smlouvy, rozumí, že členský stát po dobu alespoň dvou let před šetřením dodržoval normální fluktuační rozpětí stanovené mechanismem směnných kurzů (ERM) Evropského měnového systému, aniž by byl směnný kurz vystaven silným tlakům. Zejména pak nesměl členský stát v tomto období z vlastního podnětu devalvovat dvoustranný střední kurz své měny vůči euru. Počínaje 1. lednem 1999 poskytuje rámec pro posuzování plnění kritéria směnného kurzu ERM II. Komise a ECB při posuzování plnění tohoto kritéria ve svých zprávách zkoumaly dvouleté období, jež skončilo 16. května 2013.

(11) Podle článku 4 protokolu č. 13 se kritériem konvergence úrokových sazeb, jak je uvedeno v čl. 140 odst. 1 čtvrté odrážce Smlouvy, rozumí, že v průběhu jednoho roku před šetřením průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba členského státu nepřekračovala o více než 2 procentní body úrokovou sazbu nejvýše tří členských států, které dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků. Pro účely kritérií konvergence úrokových sazeb byly použity srovnatelné úrokové sazby desetiletých státních dluhopisů. K posouzení plnění kritéria úrokových sazeb se ve zprávách Komise a ECB hodnotila referenční hodnota vypočítaná jako jednoduchý aritmetický průměr dlouhodobých nominálních úrokových sazeb tří členských států, které dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků, plus dva procentní body. Takto zjištěná referenční hodnota za jednoleté období, jež skončilo v dubnu 2013, činila 5,5 procenta.

---

15 Úř. věst. L 257, 27.10.1995, s. 1. Nařízení ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1882/2003 (Úř. věst. L 284, 31.10.2003, s. 1) a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 596/2009.

16 V dubnu 2013 dosahovala dvanáctiměsíční průměrná míra inflace Řecka 0,4 % oproti 2,2 % v eurozóně a podle prognóz se tento rozdíl má v příštích měsících dále zvyšovat.

(12) Podle článku 5 protokolu č. 13 poskytne statistické údaje použité při současném posouzení plnění kritérií konvergence Komise. Údaje pro přípravu tohoto návrhu poskytla Komise. Rozpočtové údaje Komise poskytla poté, co členské státy do 1. dubna 2013 podaly zprávu v souladu s nařízením Rady (ES) č. 3605/93 ze dne 22. listopadu 1993 o použití Protokolu o postupu při nadměrném schodku, připojeného ke Smlouvě o založení Evropského společenství[17].

(13) Na základě zpráv předložených Komisí a ECB o pokroku, jehož Lotyšsko dosáhlo při plnění svých závazků týkajících se uskutečňování hospodářské a měnové unie, zní závěr takto:

a) Vnitrostátní právní předpisy Lotyšska, včetně statutu národní centrální banky, jsou slučitelné s články 130 a 131 Smlouvy a se statutem ESCB a ECB.

b) Pokud jde o to, jak Lotyšsko plní konvergenční kritéria uvedená ve čtyřech odrážkách čl. 140 odst. 1 Smlouvy:

– průměrná inflace v Lotyšsku v roce, který skončil v dubnu 2013, činila 1,3 procenta, což je výrazně méně než referenční hodnota, a i v následujících měsících pravděpodobně zůstane pod referenční hodnotou,

– rozpočtový schodek v Lotyšsku dosáhl ke konci roku 2012 věrohodného a udržitelného snížení pod 3 % HDP; rozhodnutím 2013/…/EU[18] zrušila Rada jednající na základě doporučení Komise rozhodnutí 2009/591/ES o existenci nadměrného schodku v Lotyšsku,

– Lotyšsko je členem ERM II ode dne 2. května 2005; při vstupu do ERM II se jeho orgány jednostranně zavázaly k udržování směnného kurzu latu v rozpětí ±1 procenta od středního kurzu. V průběhu dvouletého posuzovaného období se směnný kurz latu neodchýlil od svého středního kurzu o více než ±1 procento a nebyl vystaven tlakům,

– v roce, který skončil v dubnu 2013, činila dlouhodobá úroková míra v Lotyšsku v průměru 3,8 procenta, tedy méně, než činí referenční hodnota.

c) Na základě hodnocení slučitelnosti právních předpisů a splnění konvergenčních kritérií a s přihlédnutím k dalším faktorům Lotyšsko splňuje podmínky pro přijetí eura,

[17] Úř. věst. L 332, 31.12.1993, s. 7. Nařízení naposledy pozměněné nařízením Rady (ES) č. 2103/2005 (Úř. věst. L 337, 22.12.2005, s. 1).

[18]

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Lotyšsko splňuje podmínky nezbytné pro přijetí eura. Výjimka ve prospěch Lotyšska podle článku 4 aktu o přistoupení z roku 2003 se zrušuje s účinkem od 1. ledna 2014.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno členským státům.

Článek 3

Toto rozhodnutí se zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda